

Interne retningslinjer for revehold og trening av hund i kunsthi

**Utarbeidet av Norsk Terrier Klub i samarbeid med
Norske Dachshundklubbers Forbund**

Revidert januar 2008

Disse retningslinjene er utarbeidet av Norsk Terrier Klub i samarbeid med Norske Dachshundklubbers Forbund. Alle anlegg for kunsthitrening og hiprøver skal bygges og drives i regi av nevnte raseklubber, som er ansvarlige for bl.a. de jaktlige egenskapene hos henholdsvis terrierrasene og dachsvariantene.

Alle NTK's og NDF's medlemmer som driver trening av hund i kunsthi og på levende rev, pålegges å følge disse retningslinjene. Ytterligere informasjon finnes i "Det lille heftet om kunsthi-trening", som er utformet av NTK's hikomité og som kan fås ved henvendelse dit. I dette beskrives formålet med hihunder, kunsthiets utforming, samt fremgangsmåten ved trening av hund i kunsthi. I tillegg til disse interne retningslinjene kommer NKK's regelverk for hiprøver, samt de til enhver tid gjeldende forskrifter som er gitt av Landbruks- og matdepartementet.

Litt historikk:

I 1982 fremmet Landbruksdepartementet et forslag til forskrifter for bruk av prøvedyr i kunsthi (under henvisning til § 37 i lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker). Forslaget ble sendt til Norsk Kennel Klub, samt Norges Jeger og Fiskerforbund og kommentarer ble gitt fra både NKK og NJFF. Noen forskrift ble imidlertid ikke vedtatt den gangen. Mattilsynet engasjerte seg på nytt i hihundsaken i 2004. Dette førte bl.a. til at det ble foretatt befarings i forbindelse med trening av hihund. Konklusjonen fra befaringsen ble at reven ikke så ut til å lide overlast i forbindelse med treningen. Dessverre ble ikke saken ført videre denne gangen heller, slik at vi fortsatt står uten forskrifter å forholde oss til. Hihundmiljøet har hele tiden i mangel av forskrift forholdt seg til Lov om pelsdyrhold, Viltloven samt Dyrevernsloven og har satt opp disse interne retningslinjene for hitrening og prøver. Vi ser fram til en evt. forskrift da vi tror at dette kan være til beste for både jegerne, oppdretterne, hundene og reven.

FORMÅLET MED HITRENING

Hvorfor behøver vi hihunder?

Revejakt, herunder hijakt, er en lovlig jaktform i Norge. Denne typen jakt har lange tradisjoner og visse typer terriere og dachshunder er avlet spesielt til dette formålet. Hiprøver er en av de eldste jaktprøveformer vi har her i landet. Prøvene ble før 2. verdenskrig gjennomført som naturhiprøver, senere gikk man over til kunsthiprøver, ettersom dette ga en sikrere og mer oversiktlig situasjon for både hund og prøvedyr (rev). Det første kunsthiet ble bygget på Grorud i Oslo i 1941 og hiprøver har regelmessig vært avholdt i regi av Norsk Kennel Klub siden denne tid. Ansvarlig for selve gjennomføringen av de terminfestede arrangementene har vært Norsk Terrier Klub og Norske Dachshundklubbers forbund. Dette tilsvarer arrangementene av fuglehundprøver, elghundprøver, drevprøver osv.

Det finnes flere grunner til at man fortsatt har behov for å kunne avle hunder for hijakt:

En effektiv og sikker desimering/regulering av revebestanden:

- Dette kan være nødvendig som et ledd i forvaltningen av andre arter, som for eksempel den utrydningstruede fjellreven. Rødreven er i ferd med å utkonkurrere denne arten og må derfor reguleres i visse områder.

- Beskyttelse av annet jaktbart småvilt, samt husdyr.

- Ved utbrudd av enkelte alvorlige smittsomme sykdommer som reveskabb, eller ved utbrudd av zoonoser som for eksempel rabies og Echinococcus Multilocularis.

Andre jaktformer, som for eksempel gluggjakt (åtejakt) kan ikke alltid erstatte hijakt.

Jakt på uøskede arter:

-Mårhund er en art som ikke hører hjemme i norsk fauna. Den har etter hvert etablert seg i Sverige og kan med tiden også bli et problem i Norge. I tillegg til at den er en uønsket art i Norge kan den bidra til å spre flere av de tidligere nevnte sykdommer. Det må derfor antas at det vil være ønskelig å utrydde denne arten i størst mulig grad. Mårhund kan jaktes på samme måte som rev.

Ettersøk av skadet rev:

-Rev som skades under annen form for jakt, ved påkjørsel eller av andre årsaker, samt rev som er svekket av for eksempel reveskabb, vil ofte oppsøke et hi og vil raskt kunne spores og finnes av en trent hihund. Dermed vil man kunne foreta en rask avlivning av dyret på stedet. Om reven er hardt skadd, kan man sende ned en såkalt "forligger", dvs. en hund som oppsøker reven inne i hiet og blir liggende foran den og bjeffe slik at jegeren kan lokalisere den og grave seg ned for å avlive den skadde reven på stedet. Er reven kun lettere skadd kan man stenge hi-inngangene med nett før man slipper ned en såkalt "sprenger", en hund som raskt beveger seg omkring i hiet og som forstyrrer reven (med halsing og korte, raske angrep) slik at reven velger å forlate hiet. Den blir dermed fanget i nettet og kan avlives på stedet.

Et forbud mot trening og testing av hihunder i form av hiprøver vil i praksis fjerne muligheten for bevisst å bibeholde jaktegenskapene hos de aktuelle rasene. Dette vil raskt forringe rasenes bruksegenskaper og man vil stå uten brukbare jakthunder for en jaktform som anses som nyttig og som har lange tradisjoner i Norge. Sist, men ikke minst; kunnskap og erfaring som er bygget opp gjennom generasjoner vil raskt forsvinne. Det vil bli ytterst vanskelig å ta opp igjen en slik type jakt dersom den først blir borte...

PRØVEDYRET

DYREART

Rev er eneste dyreart som kan anvendes som prøvedyr. Viltfanget rev skal aldri anvendes. Reven skal være født i fangenskap, i praksis på en pelsdyrfarm. Det er vanligst å anvende sølvrev ettersom det er blant disse man oftest finner de best egnede individene, men også blårev og kryssninger av de to kan anvendes dersom individet er egnet.

UTVELGELSE AV EGNET REV FOR FORMÅLET

Reven må vurderes av person som har erfaring med dyrearten og som i tillegg har erfaring med anvendelse av rev til hitrening.

Reven skal spesielt vurderes mht. dens mentale helse. Følgende punkter bør vies spesiell oppmerksomhet:

- Stereotyp adferd:
Sees ofte som at reven vandrer hvileløst fram og tilbake i buret, hopper oppetter burveggen eller andre former for formålsløs adferd som gjentas kontinuerlig over tid.
- Frykterespons:
Viser seg f.eks. i form av at reven står klemt inn mot en burvegg, gjerne med bakbeina presset opp mot veggen.
- Fluktadferd:
Viser seg ofte som at reven ruser/hopper fram og tilbake i buret.

- Apati:
Reven reagerer i liten grad på ytre stimuli, den ligger gjerne og ”trykker”.
- Lydsignaler:
 - Knurring; ønske om større avstand.
 - Bjeffing; svakere ønske om avstand, varsling.
 - Piping/hyling; kontaktsøking

ALDER PÅ PRØVEDYRET

Revens generelle helsestatus, samt dens adferd, må være med på å avgjøre hvor lenge en rev kan holdes som trenings- og prøverev. Uansett revens helsestatus kan den maksimum anvendes ut den sesongen den har fylt 5 år. Reven skal deretter avlives.

OPPSTALLING OG STELL

BUR

- Størrelse:
Minimum 3 m² pr. én eller to rever. Høyde min. 75 cm.
- Utforming av buret:
Sovekasse (en til hvert dyr) skal være tett og isolert med hiåpning på en side, mål: ca. 40 x 60 x 50 cm. (L x B x H)
Fast gulv, for eksempel tregulv, skal utgjøre minimum 20 % av gulvarealet i buret.
Liggehylle på minimum 0,25 m² plassert et stykke opp på burveggen. Taket må gå så langt utenfor selve buret at det gir beskyttelse også ved slagregn. Det bør finnes et hjørne med levegger og fast gulv.
- Gulvnetting:
Må være plastbelagt.
Minimum 2,1 mm trådtykkelse.
Max. maskestørrelse: 1 x 1” dersom firkantnett og 5/4” for sekskantnett.
- Beliggenhet:
Reveburet må ligge slik plassert at det gir beskyttelse mot direkte sol, samt le for vær og vind.
- Sikring:
Hele området rundt reveburet må være sikkert inngjerdet med minst 180 cm høyt gjerde og port som kan låses.

TILSYN

Reven skal ha tilsyn minimum 1 gang pr. dag. Ved mistanke om sykdom skal veterinær tilkalles.

TILGANG PÅ FÔR OG VANN

Reven skal ha kontinuerlig tilgang på vann i den frostfrie perioden. I perioder med frost må reven gis flytende vann minst 2 x pr. dag, samt tilføres vann gjennom fôret.
Reven skal fôres minst 1 x pr. dag.

SOSIALISERING

Reven skal tilvennes menneskekontakt og håndtering i forbindelse med det daglige stellet, gjerne ved hjelp av godbiter. Reven bør bli så "tam" at den selv forflytter seg mellom bur og transportkasse. Nakketang skal ikke anvendes for overflyttinger.

MILJØBERIKELSE

Reven skal alltid ha tilgang på noe å gnage på i buret. For eksempel rørknokler fra okse/elg, skalle fra rådyr eller lignende, evt. gnagebein i oksehud. Den skal også ha minst en liggehyll samt sovekasse. Det skal være mulig for reven å følge med på omgivelsene.

TRANSPORT

Transportkassen skal være av tre eller lettmetall. Den må være rømningssikker, godt ventilert og skal være så stor at reven kan stå og ligge uhindret. Gulvet skal være sklisikkert. Mål; minst 45 x 70 x 60 cm. Reven skal ikke holdes i transportkassen i lengre tid, kun ved frakt til og fra prøvested, samt i kortere pauser. Om oppholdet strekker seg over mer enn 2 timer, dog maks 4 timer, skal reven ha tilgang på friskt vann inne i transportkassa.

REVENS VELFERD UNDER TRENING OG HIPRØVER

Grundig informasjon om utformingen av kunsthiet, samt fremgangsmåte og formål med trening og prøver, finnes i NTK's hikompendium. Norsk Kennel Klub har eget regelverk for hiprøver.

HVOR LENGE KAN REVEN ANVENDES PR. TRENINGSDAG/HIPRØVE

Reven skal maksimalt anvendes i 2 timer pr. treningsdag/prøvedag, med flere kortere pauser innimellom, alternativt kan den anvendes i 2 x 1-times intervaller, med minimum ½ times pause i mellom. Dersom antall hunder tilsier at trening eller prøve vil strekke seg over mer enn 2 timer skal det nødvendige antallet rever være tilgjengelig og dyrene byttes etter én time i prøvekasse. Under pausene skal dyr som ikke anvendes stå på et skyggefullt sted i transportkasse med tilgang til vann. Kassa skal være plassert i god avstand til prøveanlegget slik at reven ikke forstyrres av aktiviteten i forbindelse med prøven eller annet.

REVENS PLASSERING UNDER TRENING/PRØVE

Under selve hiprøven/treningen er reven plassert i "revekassa", som har forbindelse med de kunstige higangene der hunden befinner seg. Rev og hund er til enhver tid fysisk avskilt ved hjelp av et tykt gitter. Dette består av plastbelagte jernstenger, alternativt kompakte trestenger, som er 2,5 cm i diameter og med innbyrdes avstand maks 2 cm. Prøvekassa har målene 110 x 50 x 60 cm og de bakre 2/3 av kassa har helt tette vegger, gulv og tak slik at reven kan velge å trekke seg helt tilbake i kassa når som helst under prøven.

OVERFØRING MELLOM KASSER

Overføring av reven mellom transportkasse og prøvekasse skjer ved at kassene plasseres helt inntil hverandre og dyret sluses direkte fra den ene til den andre kassa. Reven bør trenes til å forflytte seg selvstendig mellom kassene ved hjelp av godbiter. Såkalt nakketang skal ikke benyttes for overflytting av reven.

TEMPERATUR UNDER TRENING OG PRØVER

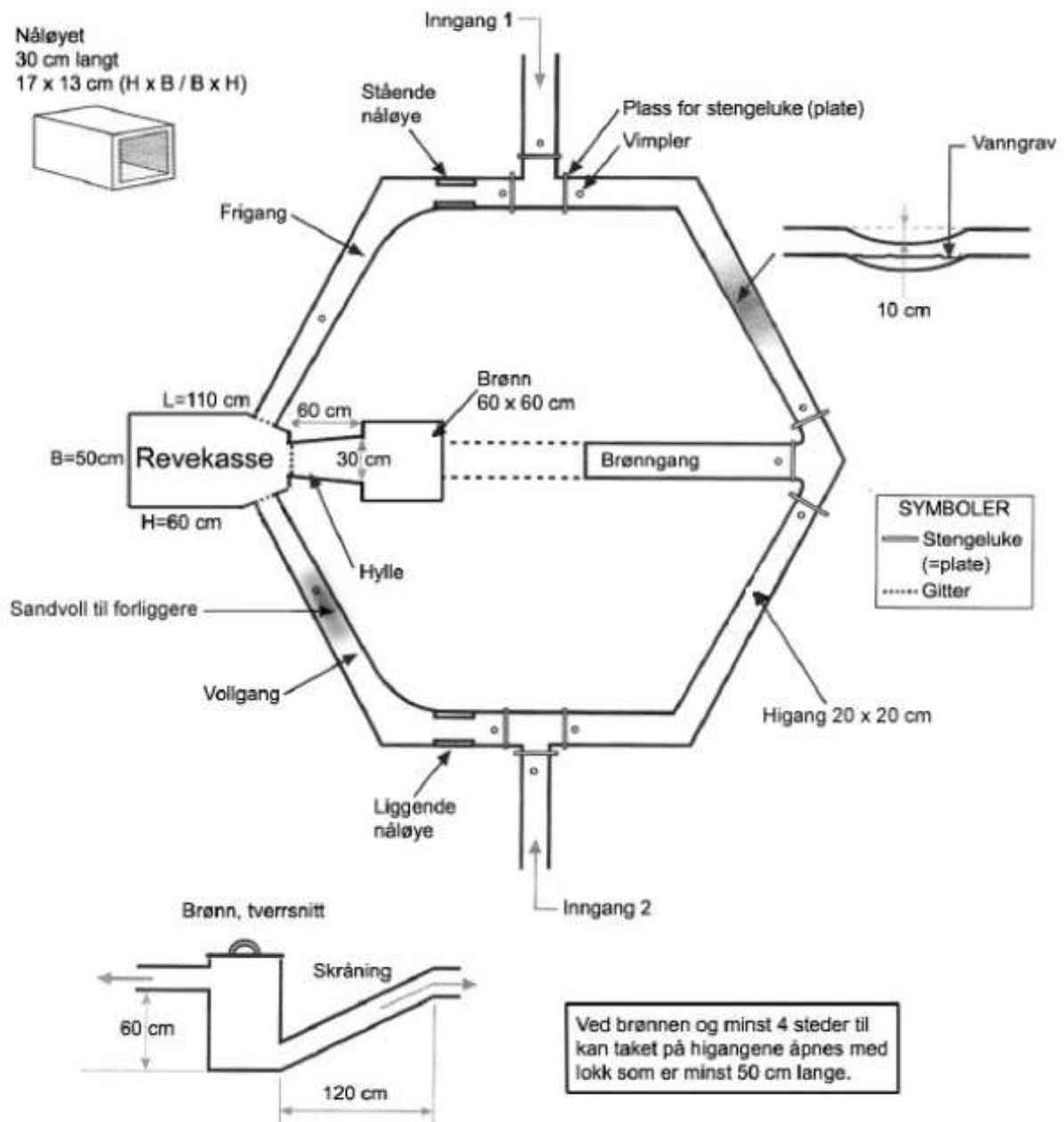
Max. lufttemperatur under trening; 23 °C. Revekassa må være plassert i skygge og reven må tilbys vann jevnlig, samt gjerne sprayes med vann dersom det er varmt.

PRØVE- OG TRENINGS PROTOKOLL

Ved hvert prøvetilfelle/treningstilfelle skal prøveleder/hovedinstruktør føre protokoll vedr. prøvedyret. Her skal følgende oppgis:

- Identifisering av prøvedyr (oppstillingssted)
- Prøvedato og -sted
- Lufttemperatur og værforhold
- Revens totale tid i prøvekasse
- Total tid fra reven ble overført til transportkasse til den er tilbake til oppstillingsstedet.

KUNSTHIETS UTFORMING

Reven befinner seg til enhver tid i revekassa og alltid adskilt fra hunden via et gitter. Hunden kan fritt bevege seg omkring i higangene og når fram til gitteret foran reven via tre forskjellige higanger med ulike typer forhindringer. Gitteret i revekassa skal være plassert i den ene enden slik at minst 2/3 av kassa har helt tette vegger, gulv og tak. Reven kan fritt trekke seg tilbake i kassa når den måtte ønske det.